

Ecologisch Onderzoek Dammekant 2b Bodegraven

Eindrapportage

Uitgave: november 2019

Watersnip-rapport 19A053

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek Dammekant 2b Bodegraven
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	19A053
Datum uitgave	november 2019
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Rohato Van den Oudenrijn B.V. Postbus 40 2410 AA Bodegraven
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W.P. Kaandorp (IntROview B.V.)

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE	5
2.2	PLANNEN	5
3	TOETSINGSKADER	7
3.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	7
3.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	7
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	7
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	10
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	11
4	RESULTATEN ONDERZOEK	13
4.1	METHODE	13
4.2	FLORA	13
4.3	FAUNA	13
4.3.1	<i>Vogels</i>	13
4.3.2	<i>Vissen</i>	14
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	14
4.3.4	<i>Reptielen</i>	15
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	15
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	16
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.2	AANDACHTSPUNTEN BESCHERMING SOORTEN	21
5.3	ALGEMENE ZORGPLICHT	21
6	BRONNEN	23

1 Inleiding

Op een perceel langs de Dammekant (2b), ten noorden van Vlietkade 1 te Bodegraven is men voornemens nieuwbouw te realiseren. Er wordt één woning gebouwd. Momenteel wordt het perceel gebruikt als paardenweide.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In mei 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Locatiebeschrijving

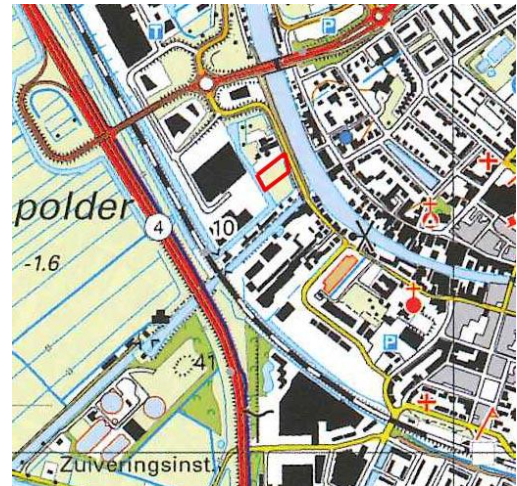
2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 110, 455.

Het plangebied bestaat uit een weide met kort gegeten gras. Er lopen paarden en geiten. Aan de oostkant loopt een sloot. Aan de westkant staat een houtwal met o.m. schietwilgen. Daarachter loopt ook een sloot. Er is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied, alleen een zeecontainer dat dienst doet als schuilgelegenheid voor de geiten.

Het plangebied wordt aan de noordkant begrensd door een toegangsweg van Dammekant 2, De Paardenburgh. Aan de oost- en westkant wordt het plangebied begrensd door een sloot. Aan de zuidkant bevindt zich nog een deel van de paardenweide.

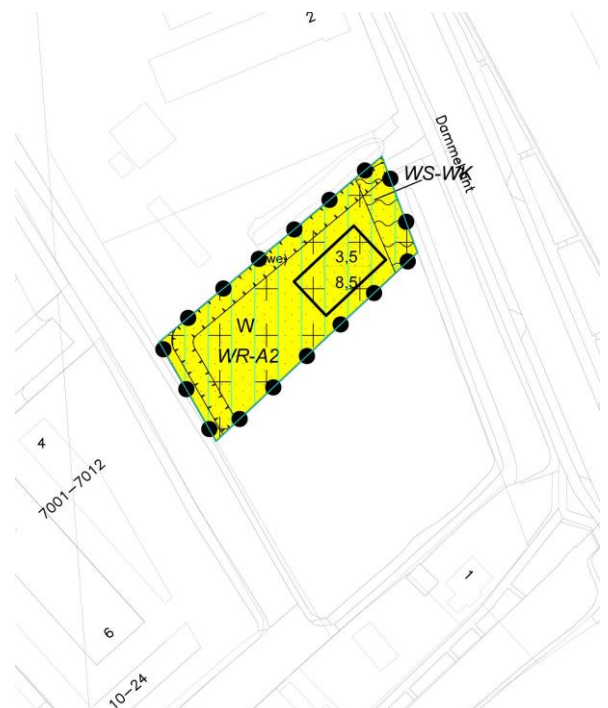
Het plangebied ligt langs de druk bereden Dammekant. Ten noordoosten hiervan loopt de Oude Rijn.

Figuur 1: Plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

Het voornemen is om binnen het plangebied een woning te realiseren. In het vigerende plan worden geen sloten gedempt. De aanwezige houtopstand blijft behouden.

Figuur 2: Voorlopig ontwerp plangebied

Figuur 3: Het plangebied met grasland en paarden

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrictlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrictlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die

toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 4). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 4: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich

elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

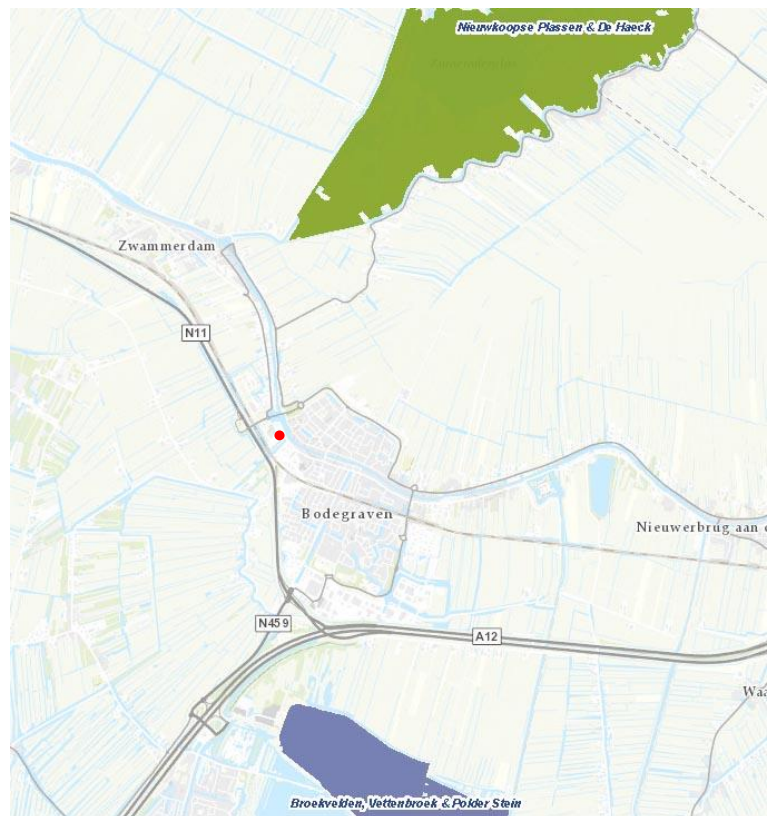
Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn Nieuwkoopse plassen & De Haeck ten noorden van het plangebied en Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein ten zuiden van het plangebied. De Natura2000-gebieden liggen op respectievelijk 2,1 en 3,2 km afstand van het plangebied.

Door de toezichthouder Wet Natuurbescherming in Zuid-Holland (Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid) is een proefberekening gemaakt. Daaruit blijkt dat bij de bouw van één woning geen stikstofdepositie zal plaatsvinden op Natura2000-gebieden op meer dan 1500 meter, indien het tussenliggende gebied uit grasland bestaat. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is 2100 meter. Er zal daarom geen sprake zijn van stikstofdepositie.

Figuur 5: Ligging Natura2000-gebieden t.o.v. plangebied (bron: www.pzh.nl)

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper,

Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied ligt dicht bij de kern van Bodegraven en is door zijn kleinschaligheid en cultuurdruk niet geschikt als foerageergebied voor de genoemde doelsoorten.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

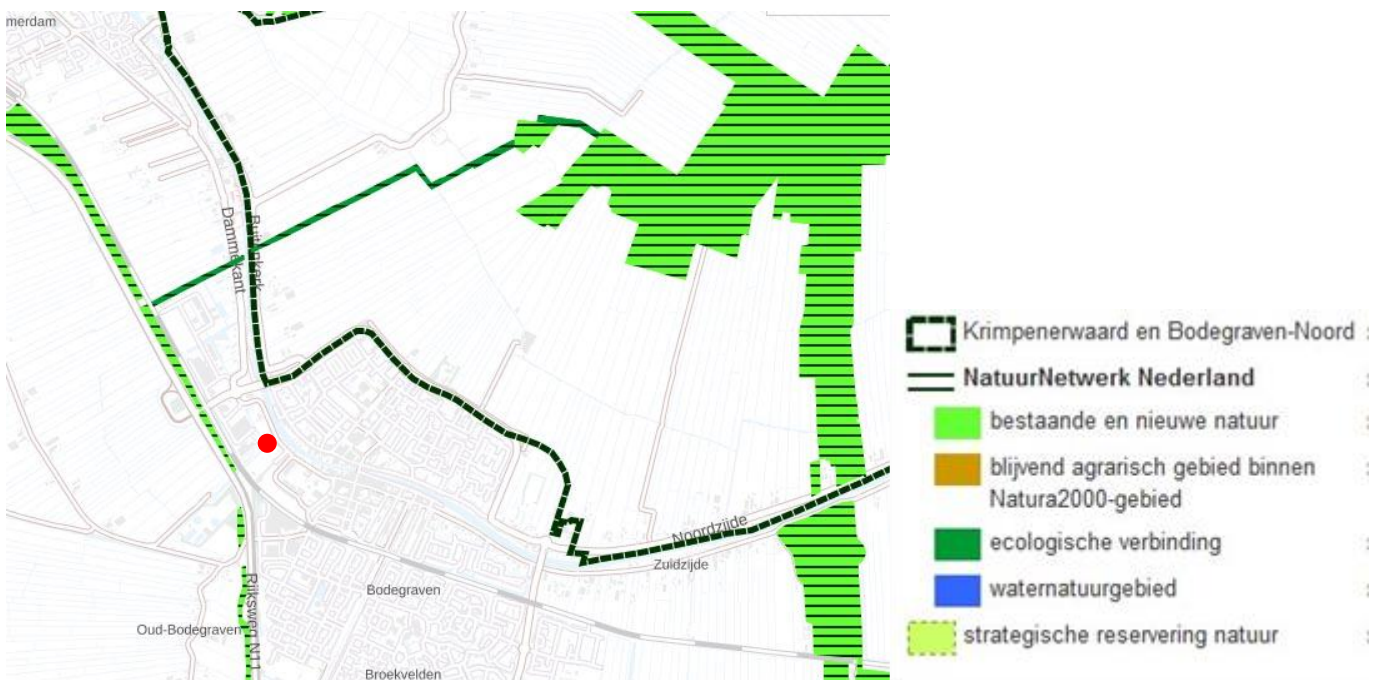
Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Binnen het plangebied is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

Figuur 6: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied (zie figuur 7). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de bouw van de woning zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. Een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad. De zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Het dichtstbijzijnde 'belangrijk weidevogelgebied' bevindt zich ten westen van het plangebied aan de andere kant van de N11. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 7: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (grijs) (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 31 mei en dinsdag 9 juli 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tijdens de inventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit grasland. Dit is heel kort gegeten door de aanwezige paarden. Her en der staan enkele kruiden en grassen, zoals Grote vossenstaart, Kruipende boterbloem, Scherpe boterbloem, Kruipertje en Grote brandnetel. In de sloot langs de Dammekant staat Gele lis en Liesgras. Ook groeit er Kikkerbeet en Gele plomp. En is er Kroos aanwezig. Tijdens het eerste veldbezoek is veel Kroosvaren (Azolla) aanwezig op de sloten. Dit is opmerkelijk omdat deze soort normaal gesproken pas na de zomer sterk opkomt. Tijdens het tweede veldbezoek worden beide sloten gedomineerd door gewone kroossoorten, o.a. Veelwortelig kroos.

In de houtwal aan de westkant van het plangebied staat o.m. jonge Schietwilg, Es, Riet en Braam.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, door de hoeveelheid aanwezige voedingsstoffen, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Vink en Kauw. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen tijdens het veldbezoek. De aanwezige houtwal is wel geschikt als broedlocatie voor meerdere soorten zangvogels.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. De Gierzwaluw en Huismus zijn voor hun broedlocatie afhankelijk

van menselijke bebouwing. Ze maken hun nesten onder de dakpannen. Binnen het plangebied is geen bebouwing met pannendak aanwezig. Hierdoor zijn er geen geschikte broedlocaties voor Gierzwaluw en Huismus. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van deze soorten kan worden uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten van uilen en/of roofvogels aangetroffen. Het plangebied is te kleinschalig en de cultuurdruk door bebouwing en verkeer is het hoog om geschikt te zijn voor deze soorten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van uilen en/of roofvogels kan worden uitgesloten.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten. De Grote modderkruiper verschuilt zich tijdens de dag en voedt zich tijdens de nacht met kleine ongewervelden zoals kreeftjes, muggenlarven, watervlooien, wormen en waterpissenbedden. In de sloten langs het plangebied zijn geen ondergedoken waterplanten aangetroffen. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de eisen die de Grote modderkruiper stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Er worden binnen het plangebied geen andere beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie is de Bastaardkikker (Groene kikker) aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Meerkikker (allen wnb-andere soorten) voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Rugstreeppad is door medewerkers van Watersnip Advies rond 2007 aangetroffen nabij het bedrijvenpark Rijnhoek te noorden

Figuur 8: Sloot aan de oostkant van het plangebied

Figuur 9: Sloot aan de westkant van het plangebied

van het plangebied. In de jaren daarna is deze soort daar niet meer waargenomen. Ook op andere locaties, zoals de volkstuinten langs de Burgemeester Kremerweg komt deze soort voor.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. Binnen het plangebied zijn geen voortplantingslocaties aangetroffen.

De Rugstreeppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Er zijn binnen het plangebied geen zandhopen en/of rommelhoekjes aangetroffen die geschikt zijn als overwinteringslocaties.

Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen en regenwater kan stagneren in bijv. bandensporen, wordt het gebied wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predators. Het plangebied is voedselrijk, met name met stikstof. Dit laten de stikstofindicatoren, zoals Grote brandnetel en Kroosvaren zien. Schrale omstandigheden en ruige oevervegetaties ontbreken binnen het plangebied, waardoor het niet voldoet aan de specifieke eisen die de Heikikker stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Binnen het plangebied zijn geen takken- en bladhoppen aangetroffen die kunnen dienen als broeihoop. Het plangebied is door de afwezigheid van rijk begroeide oevers langs de sloten niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis, Vos en Wezel (allen wnb-andere soorten) (0-1km). Dwergspitsmuis, Konijn, Ree en Woelrat (allen wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd'), Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1km).

De Steenmarter leeft in steenachtige biotopen en plaatsen waar hij kan schuilen, zoals in steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt ook voor in parklandschappen. Hij is te vinden in de omgeving van dorpen en boerderijen maar ook in de stad. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig waar de Steenmarter zijn nest in kan bouwen. Het plangebied is te kleinschalig en de cultuurdruk te hoog om geschikt te zijn als leefgebied voor de Steenmarter. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. Binnen het plangebied zijn geen schone sloten met goede watervegetatie aanwezig. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die de Waterspitsmuis stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Otter leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. De Otter komt o.m. voor in de Nieuwkoopse plassen en sinds het voorjaar van 2019 ook in de Reeuwijkse plassen. Binnen het plangebied is geen oevervegetatie aanwezig. Het plangebied is te kleinschalig en de cultuurdruk te hoog om een geschikt leefgebied te zijn voor de Otter. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis (1-5km).

Figuur 10: Deel plangebied met op de achtergrond de houtwal

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de

Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Er is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor is er geen mogelijkheid voor verblijfplaatsen van bouwbewonende vleermuissoorten. De aanwezigheid hiervan kan worden uitgesloten. De aanwezige schietwilgen en essen zijn relatief jong en hebben een stamdoorsnede van minder dan 30cm. Hierdoor zijn ze niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De sloot aan de westkant van het plangebied met de houtwal kan geschikt zijn als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Deze sloot en de houtwal blijven behouden. Hierdoor zal er geen schade ontstaan aan het foerageergebied.

De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de populaties aanwezige vleermuizen.

4.3.7 Overige soorten

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vlinders, libellen of andere gewervelden aangetroffen. Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde libel Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en de waterslak Platte schijfhoren Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Groene glazenmaker is voor haar voortplanting, voor het afzetten van eieren, afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Deze plantensoort is niet aangetroffen in de sloten langs het plangebied. Het plangebied is hierdoor ongeschikt als leefgebied. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker binnen het plangebied kan hiermee worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. De sloten hebben geen goed ontwikkelde watervegetatie. Hierdoor is er geen geschikt leefgebied aanwezig voor de Platte schijfhoren. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Gezien de afstand van de bouw van één woning tot het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied worden er geen effecten verwacht t.a.v. stikstofdepositie. Dit vormt geen belemmering voor de nieuwbouwplannen.
- Het plangebied is, door zijn kleinschaligheid en cultuurdruk niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis, Vos, Wezel Dwergspitsmuis, Konijn, Ree en Woelrat geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Er zijn geen broedende vogels aangetroffen binnen het plangebied. De aanwezige bomen en struiken in de aanwezige houtwal zijn geschikt als broedlocatie voor vogels. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Er is geen bebouwing aanwezig waar Gierzwaluw en Huismus hun nesten in kunnen maken. Voor uilen en/of roofvogels is het plangebied te kleinschalig en de cultuurdruk te hoog om geschikt te zijn als broedlocatie.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Het plangebied voldoet echter niet aan de specifieke eisen die de Grote modderkruiper stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). De beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km). Het huidige plangebied is door het ontbreken van voortplantings- en overwinteringslocaties niet geschikt als leefgebied voor de Rugstreeppad. *Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.* Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die de Heikikker stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). Binnen het plangebied zijn geen takken- en bladhopen aangetroffen die kunnen dienen als broeihoop. Er zijn geen vegetatierijke oevers die kunnen dienen als jacht- en schuillocatie. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang. De aanwezigheid van de Ringslang binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd'), Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied. De aanwezigheid van Steenmarter, Waterspitsmuis en Otter kan binnen het plangebied worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1 km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis (1-5 km). Er is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor kunnen verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten worden uitgesloten. De aanwezige schietwilgen en essen zijn te jong en te dun om te kunnen dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten kan worden uitgesloten. De westelijk gelegen sloot met de houtwal kan geschikt zijn als foerageergebied voor meerdere soorten vleermuizen. Deze sloot en houtwal blijven behouden. De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige populaties vleermuizen.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde libel Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en de waterslak Platte schijfhoren Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). Het plangebied voldoet niet aan de specifieke eisen die deze

soorten stellen aan hun leefgebied. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker en Platte schijfhoren binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten.

5.2 Aandachtspunten bescherming soorten

- *Vogels: Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- *Rugstreeppad: Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.*

5.3 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om de aanwezige houtwal zoveel mogelijk te behouden.

In het kader van natuur-inclusief bouwen wordt geadviseerd om in de nieuwbouw rekening te houden met o.m. Gierzwaluw, Huismus en vleermuizen. Dit kan door het inbouwen van nestkasten voor vogels en verblijfkasten voor vleermuizen in de muren van de nieuwe woning.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
6. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
9. OZHZ, *Stroomschema beoordeling WABO-aanvragen bouw i.v.m. stikstofdepositie*, versie 2.0, 20 september 2019
10. NDFP quickscanhulp.nl 29-05-2019 09:36:43

Geraadpleegde internetsites:

11. www.rijksoverheid.nl
12. www.bij12.nl
13. www.rvo.nl
14. www.regelink.net
15. www.ravon.nl
16. www.vleermuis.net
17. www.zuid-holland.nl
18. www.zoogdiervereniging.nl
19. <https://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/>
20. <https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html>
21. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
KvK 29031331
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

